

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. kesäkuuta 2016
(OR. en)

9222/16

ECOFIN 462
UEM 208
SOC 326
EMPL 222
COMPET 296
ENV 341
EDUC 197
RECH 188
ENER 204
JAI 452

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	9136/16 ECOFIN 427 UEM 177 SOC 291 EMPL 187 COMPET 264 ENV 308 EDUC 164 RECH 156 ENER 169 JAI 414 – COM(2016) 339 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI Alankomaiden vuoden 2016 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2016 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2016) 339 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu ... päivänä ...kuuta ...,
Alankomaiden vuoden 2016 kansallisesta uudistusohjelmasta
sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2016 vakausohjelmaa koskeva
neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 26 päivänä marraskuuta 2015 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2016 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 17 ja 18 päivänä maaliskuuta 2016. Komissio hyväksyi 26 päivänä marraskuuta 2015 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoituskansalaisia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Alankomaat kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto vahvisti suosituksen 18 ja 19 päivänä helmikuuta 2016, ja neuvosto antoi sen 8 päivänä maaliskuuta 2016³. Koska Alankomaat kuuluu maihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa tiiviisti yhteydessä toisiinsa, Alankomaiden olisi varmistettava, että suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.
- (2) Alankomaita koskeva vuoden 2016 maaraportti julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2016. Siinä arvioitiin Alankomaiden edistymistä neuvoston 14 päivänä heinäkuuta 2015 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu. Komissio esitteli 8 päivänä maaliskuuta 2016 perusteellisen tarkastelun tulokset. Komissio pääättelee analyysinsä perusteella, että Alankomaiden makrotaloudessa on epätasapainoja. On tärkeää puuttua kotitalouksien velan hyvin suureen määrään. Suuri ja jatkuva vaihtotaseen ylijäämä, joka johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä ja toimintalinjoista rahoitusalan ulkopuolisten yritysten suhteen, on edelleen haaste myös siksi, että sillä voi olla heijastusvaikutuksia euroalueen muihin jäsenvaltioihin.

³ EUVL C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Alankomaat toimitti vuoden 2016 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2016 vakaushjelmansa 28 päivänä huhtikuuta 2016. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (4) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁴ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa tämän säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) Alankomaihin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja väliaikaista velkasääntöä. Hallitus suunnittelee vuoden 2016 vakausohjelmassaan julkisen talouden rahoitusaseman asteittaista kohenemista siten, että se on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Samaan aikaan hallitus arvioi uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman⁵ heikkenevän asteittain siten, että se on –1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016 ja paranee tämän jälkeen. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite, joka on 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen, saavutetaan suunnitelman mukaan vuonna 2019. Uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman perusteella julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite kuitenkin saavutettaisiin jo vuonna 2018. Julkisen talouden velan odotetaan vakausohjelmassa olevan 65,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016 ja supistuvan vähitellen 58,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Komission kevään 2016 talousennusteen mukaan on olemassa riski, että Alankomaat poikkeaa jonkin verran ennaltaehkäisevän osion vaatimuksista vuonna 2016 sekä vuosina 2016 ja 2017 yhdessä tarkasteltuina, jos politiikka säilyy muuttumattomana. Alankomaiden ennustetaan noudattavan väliaikaista velkasääntöä vuonna 2016 ja siirtymäkauden päättymisen jälkeen myös velan supistamista koskevaa vertailuarvoa vuonna 2017. Neuvosto katsoo vakausohjelmasta tekemänsä arvioinnin ja komission kevään 2016 talousennusteen perusteella olevan odotettavissa, että Alankomaat noudattaa pitkälti vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Lisätoimenpiteitä kuitenkin tarvitaan, jotta voidaan varmistaa sääntöjen noudattaminen vuosina 2016 ja 2017.

⁵ Rakenteellinen rahoitusasema sellaisena kuin komissio on sen laskenut uudelleen vakausohjelman tietojen perusteella ja yhteistä menetelmää noudattaen.

- (6) Viimeaikainen työllisyyden kasvu johtuu täysin määräaikaissa työsuhteissa olevien ja itsenäisten ammatinharjoittajien määrän lisääntymisestä. Vaikka Alankomaat on toteuttanut toimenpiteitä kysymyksen ratkaisemiseksi, tarvitaan kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa. Siirtyminen määräaikaista työsuhteesta pysyvään on harvinaista, mikä aiheuttaa edelleen työmarkkinoiden segmentoitumisriskin. Määräaikaisten työsuhteiden suuri ja kasvava osuus näkyy suurina eroina määräaikaisten ja vakituisten työsopimusten työsuhdeturvasäännösten välillä. Itsenäiset ammatinharjoittajat, joilla ei ole palkattuja työntekijöitä, ovat muita useammin alivakuutettuja työkyvyttömyyden, työttömyyden ja ikääntymisen varalta, mikä saattaa vaikuttaa sosiaaliturvajärjestelmän kestävyYTEEN pitkällä aikavälillä. Vakinaisten ja määräaikaisten työsopimusten välisten erojen vähentämiseksi on toteutettu useita toimenpiteitä. Itsenäisen ammatinharjoittamisen taloudellisia kannustimia ovat edelleen veronhuojennukset ja vapautukset tietyistä sosiaaliturvamaksuista.
- (7) Keskeinen haaste kotitalouksien velkaantuneisuuden ratkaisemiselle ovat asuntomarkkinat. Niille on vuosikymmenten kuluessa muodostunut jäykkyyksiä ja vääristäviä kannustimia, jotka ohjaavat asuntorahoitusta ja alakohtaista säästökäyttäytymistä. Kotitalouksien taipumus ottaa bruttomääräisesti paljon asuntovelkaa asuntovarallisuutta vastaan on suurelta osin seurausta pitkään käytössä olleista verokannustimista, erityisesti asuntolainakorkojen verovähennyskelpoisuudesta. Vuodesta 2012 on toteutettu useita toimenpiteitä tähän puuttumiseksi osittain, mutta näitä toimia ei ole vauhditettu neuvoston vuonna 2015 antaman suosituksen mukaisesti. Hyvin toimivien yksityisten vuokramarkkinoiden kehittämistä rajoittavat muilla asuntosektorin osa-alueilla annettavat tuet. Yhteiskunnan tukemien vuokra-asuntojen sektori on yksi EU:n suurimmista, mutta asuntoja ei osoiteta aina tehokkaasti niitä todella tarvitseville. Sektorilla on alettu porrastaa vuokria enemmän tulojen mukaan. Asuntoja hallinnoivien yritysten on erotettava yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä toiminta (ts. sosiaalinen asuntotarjonta) muusta toiminnastaan. Joihinkin vääristäviin kannustimiin, joissa yhteiskunnan tukemien vuokra-asuntojen sektorilla vuokrat yhdistetään tuloihin, on jo puututtu, joten vuoden 2015 suosituksen tätä asiaa koskevassa osassa on asianmukaista siirtyä tilanteen valvontaan. Asuntomarkkinat ovat kuitenkin edelleen merkittävän vääristyneet, mikä saa kotitaloudet suosimaan velanottoa. Näissä kysymyksissä on edistytävä edelleen.

- (8) Asuntomarkkinoiden vääristymisen lisäksi eläkejärjestelmän toisen pilarin pakolliset ei-veromuotoiset maksut vähentävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Toisen pilarin eläkejärjestelmä toimii laadun ja riittävyyden kannalta hyvin, mutta siinä on ongelmia sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden, läpinäkyvyyden ja talouden häiriöiden sietokyvyn suhteen. Viime vuosina eläkejärjestelmän kestävyyttä on parannettu nostamalla eläkeikä 67 vuoteen viimeistään vuonna 2021 ja kytkemällä se tämän jälkeen elinajanodotteeseen. Eläkemaksut ovat olleet keskimäärin pienempiä sen jälkeen kun verosta vapautetun eläkkeen suurinta karttumisprosenttia alennettiin. Jos indeksikorjauksia ja rahoituspuskureita (taloudellista arviointia koskeva kehys) koskevien sääntöjen noudattamisen lisäksi huolehdittaisiin asianmukaisesti siitä, että kustannukset ja riskit jaetaan asianmukaisesti sukupolvien sisällä ja niiden välillä, kotitalouksien olisi helpompi kohdentaa varansa kasvua paremmin tukevalla tavalla. Hallitus ilmoitti aikovansa uudistaa eläkkeiden toista pilaria huomattavasti työmarkkinaosapuolia kuullen, jotta voitaisiin luoda läpinäkyvämpi ja vakuutusmatemaattisesti oikeudenmukaisempi järjestelmä.
- (9) Investoinnit vähenivät selvästi talouskriisin aikana ja ovat elpyneet vain osittain. Koko talouden laajuinen investointien heikkous vaikuttaa olevan voimakkaasti suhdannekehitykseen liittyvää. Se on johtunut asuntomarkkinoiden taantumisesta ja julkisen talouden vakauttamisessa tehdyistä valinnoista. Vaikka investointien esteet vaikuttavat pieniltä, vähäiset investoinnit rakennussektorilla ja uusiutuvan energian alalla vaikuttavat olevan yhteydessä markkinoiden epävarmuuteen sekä sääntelyyn liittyviin tekijöihin. Huolimatta luotonannon edellytysten paranemisesta uusien luottojen antamisen riskit ovat suuria vallitsevassa rahoitusympäristössä. Valtion rahoitus T&K-toimintaan on vähentynyt vuodesta 2014, ja yksityiset T&K-menot ovat edelleen vähäisiä. Tämän vuoksi neuvosto suositti vuonna 2015 Alankomaille, että se siirtäisi julkisten menojen painopistettä T&K-investointien tukemiseen ja tekisi työtä yksityisten T&K-menojen edistämiseksi. Julkiset ja yksityiset T&K-menot ovat vähäiset verrattuna oppimistuloksiin, koulutustasoon ja talouskehityksen tasoon.

- (10) Komissio on eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Alankomaiden talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2016 maaraportissa. Se on arvioinut myös vakausohjelman ja kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Alankomaille viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Alankomaiden finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyskannalta mutta myös sen, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska EU:n yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. Eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1–3.
- (11) Neuvosto on tutkinut vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁶ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.
- (12) Neuvosto on tutkinut kansallisen uudistusohjelman ja vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävästä suosituksesta 3,

⁶ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Alankomaat toteuttaa vuosina 2016 ja 2017 toimia, joilla se

1. rajoittaa poikkeamaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteesta vuonna 2016 ja sopeuttaa julkista taloutta 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017; asettaa etusijalle julkiset menot, joilla tuetaan investointeja tutkimukseen ja kehittämiseen;
2. poistaa jäljellä olevat pysyvässä työsuhteessa olevan henkilöstön palkkaamisen esteet ja helpottaa määräaikaisten työsopimusten muuttamista vakinaisiksi; puuttuu itsenäisten ammatinharjoittajien, joilla ei ole palkattuja työntekijöitä, määrän selvään kasvuun esimerkiksi vähentämällä veroihin liittyviä vääristymiä, joilla suositetaan itsenäistä ammatinharjoittamista rajoittamatta kuitenkaan yrittäjyyden edellytyksiä, sekä edistämällä itsenäisten ammatinharjoittajien pääsyä kohtuuhintaisen sosiaaliturvan piiriin;
3. toteuttaa toimenpiteitä, joilla parannetaan eläkejärjestelmän toisen pilarin läpinäkyvyyttä, sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta ja häiriönsietokykyä; toteuttaa toimenpiteitä asuntomarkkinoiden jäljellä olevien vääristymien ja kotitalouksien velanoton suosimisen vähentämiseksi erityisesti vähentämällä asuntolainakorkojen verovähennyskelpoisuutta.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*
